

22698

ART DEL SEGLE XIX – II (Arquitectura i Urbanisme a

Catalunya durant la segona meitat del segle XIX)

1998-99

Professor : Reinald Gonzàlez

Introducció:

Les fonts per a l'estudi de l'arquitectura i l'urbanisme en el decurs del segle XIX (fonts materials-fons documentals). Perioditzacions i cronologia. Barcelona territori i país, els problemes de la historiografia local.

Els precedents. 1835-1854

Vers un nou concepte de ciutat: de la Desamortització a l'enderroc de les muralles. Els mestres d'obra: constructors i promotores. Neoclassicisme i tradició, l'acadèmia i el gremi: Antoni Cellers i Josep Mas Vila; titulacions i exàmens. Les Tècniques, els materials constructius i les solucions arquitectòniques: els edificis entre mitgeres. La casa fàbrica. La gran arquitectura privada: els Porxos d'en Xifré, la Casa Collaso. Arquitectura i urbanisme institucional: mercats, edificis, places i carrers (el municipi). La societat burgesa catalana: els Teatres. L'escola d'arquitectura de la Llotja, romanticisme i modernitat: Josep Casademunt i la influència dels corrents de l'escola francesa d'arquitectura;

Cercant un llenguatge d'arquitectònic. 1854-1875.

Medievalisme vers neoclassicisme. Urbanisme: l'Eixample Cerdà, Concursos, projectes i propostes. Altres exemples. Els nous materials i les noves solucions arquitectòniques: el ferro: el mercat del Born, els edificis d'habitatges. Primeres grans construccions a l'Eixample barceloní, la Universitat (Elies Rogent), el Vapor Batlló (Rafael Guastavino). Les colònies Industrials.

L'Arquitecte – Autor. 1875-1910.

Medievalisme i Eclecticisme: l'arquitecte de la fi del segle XIX. L'exposició de 1888. Una arquitectura Nacional?: Lluís Domènech i Muntaner. Modernisme/Modernismes: Enric Sagnier, Josep Domènech i Estapà, Josep Puig i Cadafalch; arquitectura privada/arquitectura institucional. Arquitectura industrial. Antoni Gaudí: l'arquitectura com un tot.

BIBLIGRAFIA

- BANCELLS I MARÉS, C.(1988). *Sant Pau.Hospital Modernista*. Edicions Nou Art Thor. Barcelona.
- BAREY, A.(1980). *Barcelona: de la ciutat pre-industrial al fenomen modernista*. Publicacions del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya/Gaya Ciencia. Barcelona.
- BASEGODA NONELL, J. (1984). *Gaudí, arquitectura del futur*, pp. 71-75 i 113-131. Ed.Salvat. Barcelona.
- BASSEGODA NONELL, JUAN. (1989). *El gran Gaudí*. Ed.Ausa. Sabadell.
- BASSEGODA NONELL, J. (1985). *J.Puig i Cadafalch*, pp. 17-20 i 25-27.Gent Nostra. Edicions de Nou Art Thor. Barcelona.
- BASSEGODA NONELL, J. (1987). *La Pedrera de Gaudí*. Fundació Caixa de Catalunya. Barcelona.
- BENET, J.;MARTÍ, C. (1976). *Barcelona a mitjan segle XIX. El moviment obrer durant el Bienni Progressista 1845-56*. Ed.Curiel. Barcelona.
- BENTON, T;SANDRA MILLIKIN. (1975). *Art Nouveau 1890-1902*. Ed. Milton-Keynes.
- BERGÓS, JOAN. (1954). *Antoni Gaudí. L'home i l'obra*. Ed.Ariel. Barcelona.
- BOHIGAS, O. (1983). *Reseña y catálogo de arquitectura modernista*, 2 Vols. Ed.Lumen. Barcelona.
- BOHIGAS, O.;POMÉS, L. (1968). *Arquitectura Modernista*. Ed.Lumen. Barcelona.
- CASANELLES, E. (1965). *Nueva visión de Gaudí*. Ed.Polígrafa. Barcelona.

- CERDÀ I SURROCA, M.A. (1981). *Els pre-rafaelites a Catalunya*. Ed.Curial. Barcelona.
- CIRICI, A. (1951). *El arte modernista catalán*. Aymà Editor. Barcelona.
- COLLINS, G.R. (1961). *Antoni Gaudí*. Ed.Bruquerà. Barcelona.
- FLORES, C. (1982). *Gaudí, Jujol y el Modernismo Catalán*. Ed.Aguilar. Madrid.
- FONTBONA, F. (1975). *La crisi del Modernisme artístic*. Ed.Curial. Barcelona.
- FONTBONA, F. (1983). "Del Neoclassicisme a la Restauració: 1808-1888". *Història de l'Art Català*. Vol. VI. Edicions 62. Barcelona.
- FONTBONA, F. MIRALLES, F. (1985). "Del Modernisme al Noucentisme: 1888-1917" a *Història de l'Art Català*. Vol. VII. Edicions 62. Barcelona.
- FREIXA, M. (1986). *El Modernismo en España*. Ed.Cátedra. Madrid.
- GARCIA MARTIN, M. (1979). *Els portals modernistes*. Catalana de Gas i Electricitat. Barcelona.
- GARCIA MARTIN, M. (1988). *La casa Lleó Morera*. Catalana de Gas i Electricitat. Barcelona.
- GRAU, RAMON (ed). (1988). *Exposició Universal de Barcelona. Llibre del Centenari: 1888-1988*. Barcelona.
- GUELL, X. (1990). *Antoni Gaudí*. Ed.Gustavo Gili. Barcelona.
- JOSE PITARCH, A.;DALMASES, N. (1982). *Arte y Industria en España 1774-1907*. Ed.Blume. Barcelona.
- LACUESTA, R.;GONZÁLEZ, A. (1990). *Arquitectura Modernista en Catalunya*. Ed.Gustavo Gili. Barcelona.
- LITVAK, L. (1990). *Modernismo, anarquismo y fin de siglo*. Antrophos. Barcelona.
- MAINAR, J. (1976). *El moble català*. Ed.Destino. Barcelona.
- MARFANY, J.L. (1975). *Aspectes del modernisme*. Ed.Curial. Barcelona.

MUNTANER, J.M. (1990). *La modernització de l'utilitatge mental de l'arquitectura Catalunya (1714-1859)*. Ed. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.

MUNTANER, J.M. (1983). *L'ofici de l'arquitectura*. Ed. UPC. Barcelona.

PEVSNER, N. (1976). *Los orígenes de la arquitectura moderna y del diseño*. Ed. Gustavo Gili. Barcelona.

RAFOLS, J.F. (1943). *El arte modernista en Barcelona*. Librería Dalmau. Barcelona.

RAFOLS, J.F. (1949). *Modernismo y modernistas*. Ed. Destino. Barcelona.

RÀFOLS, J.F. (1960). *Gaudí 1852-1926*. Ed. Aedos. Barcelona.

SEGARRA I TRIAS, FERRAN. (1996). *Barcelona, ciutat de transició -1848/1868-*. El projecte urbà a través dels treballs de l'arquitecte Miquel Garriga i Roca. Institut Estudis Catalans. Barcelona.

SOLÀ-MORALES, I. (1975). *Joan Rubió i Bellver i la fortuna del gaudinismo*. Publicaciones del Colegio de Arquitectos de Cataluña y Baleares. Barcelona.

SOLÀ-MORALES, I. (1983). *Gaudí*. Ed. Polígrafa. Barcelona.

SOLÀ-MORALES, I. (1990). *Jujol*. Ed. Polígrafa. Barcelona.

SOLÀ-MORALES, I. (1992). *Arquitectura modernista. Fi de segle a Barcelona*. Ed. Gustavo Gili. Barcelona.

VILA-GRAU, J.; RODON, F. (1983). *Las vidrieras modernistas catalanas*. Ed. Polígrafa. Barcelona.

VV.AA. (1987). *Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històrico-Artístic de la Ciutat de Barcelona*. Servei de protecció del patrimoni monumental. Ajuntament de Barcelona.

VV.AA. (1989). *Josep Puig i Cadafalch: l'arquitectura entre la casa i la ciutat*. Exposició organitzada per la Fundació Caixa de Pensions. Desembre de 1989. Ed. Fundació Caixa de Pensions. Barcelona.

VV.AA. (1990). *El Quadrat d'Or. 150 Cases al centre de la Barcelona Modernista*. Ed. Olimpiada Cultural i Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

VV.AA. (1994) *Cerdà. Ciutat i territori. Una visió de futur*. Catàleg de l'EXPOSICIÓ CERDÀ. Ciutat i Territori, setembre 1994/febrer 1995. Ed. Electa. Barcelona.